

Lineární kombinace vektorů, lineární závislost a nezávislost vektorů

Násobek vektoru můžeme chápat jako jeho prodloužení či zkrácení, vynásobení záporným číslem jako jeho obrácení - změnu směru na opačný. Sčítání vektorů si graficky můžeme představit tak, že jeden vektor pokračuje tam, kde druhý vektor končí - jejich součet je pak spojením počátečního bodu prvního vektoru a koncového bodu druhého vektoru. Početně je situace jednodušší – stačí sečíst x-ové a y-ové souřadnice vektorů.

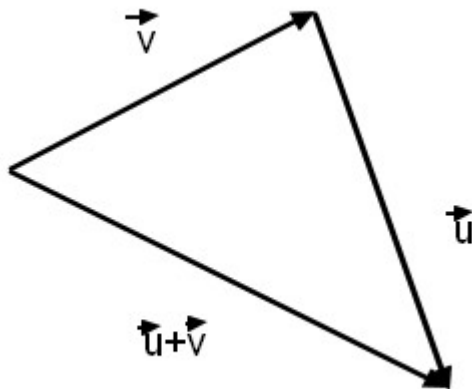
Lineární kombinací vektorů pak rozumíme součet jejich násobků.

$$a \cdot \vec{v} + b \cdot \vec{u} = (a \cdot v_1 + b \cdot u_1, a \cdot v_2 + b \cdot u_2)$$

Je-li vektor násobkem jiného vektoru, pak o něm řekneme, že je lineárně závislý. Tyto vektory vyjadřují stejný, nebo opačný, směr.

A obráceně, není-li vektor násobkem jiného vektoru, pak o nich řekneme, že jsou lineárně nezávislé a nemají stejný směr.

Pro více vektorů platí, že jsou lineárně závislé, pokud se jeden z nich dá zapsat lineární kombinací ostatních, což – obecně – platí tak, že pokud existují taková nenulová čísla, že lineární kombinace vektorů se rovná nule, pak jsou tyto vektory lineárně závislé. A opačně – pokud taková lineární kombinace s rovná nule jenom tehdy, když jsou koeficienty nulové, pak jsou vektory lineárně nezávislé. V rovině platí, že každé tři vektory jsou lineárně závislé.

Příklad 1:

Rozhodněte, zda jsou vektory $\vec{v} = (-8; 4)$ a $\vec{u} = (12; -6)$ lineárně závislé.

Příklad 2:

Určete lineární kombinaci vektorů $3 \cdot \vec{v} - 4 \cdot \vec{u}$, kde $\vec{v} = (5; -6)$ a $\vec{u} = (8; -2)$.

Příklad 3:

Dokažte, že vektor $\vec{w} = (8; 6)$ je lineární kombinací vektorů $\vec{u} = (7; 2)$ a $\vec{v} = (-6; 3)$.

$$\vec{w} = a \cdot \vec{u} + b \cdot \vec{v}$$

$$(8; 6) = a \cdot (7; 2) + b \cdot (-6; 3)$$

$$8 = 7a - 6b$$

$$6 = 2a + 3b$$

$$20 = 11a \Rightarrow a = \frac{20}{11} \wedge b = \frac{26}{33}$$

Příklad 4:

Určete vektor \vec{x} , pro který platí $2 \cdot \vec{a} - 3 \cdot \vec{x} = 4 \cdot \vec{b}$, je-li $\vec{a} = (-7; 6)$, $\vec{b} = (-5; -3)$

Nejprve upravíme vztah: $\vec{x} = \frac{2}{3} \cdot \vec{a} - \frac{4}{3} \cdot \vec{b}$, pak můžeme dosadit souřadnice vektorů \vec{a} a \vec{b} .